

Építésigazgatás NGB_EV007_1 és N_ET28

2015-2016 őszi félév

Németh Iván

nemethivan@gmail.com

304 999 403

C610

www.sze.hu/~nemethi

1.

Az építésigazgatás a közigazgatás része.

A **közigazgatás** a **politikai hatalom** érvényesülését

- az igazgatási feladatok ellátásával,
- a **kormányzati rendelkezések** végrehajtásával és
- a **közszolgáltatások** megszervezésével
szolgáló tevékenység.

A **közigazgatás** az ezt végző hivatalok, hatóságok összessége, szervezete.
(Magyar Értelmező Kéziszótár, második átdolgozott kiadás 2003)

Demokratikus viszonyok között a hatalomgyakorlás eszközeit jogszabályok tartalmazzák > a közigazgatás kereteit is > meg kell ismernünk a jogrendszer felépítését.

A jog olyan **magatartásszabályok** összessége, amelyekkel az **állam** az emberek tevékenységét kívánja **szabályozni**, s melyek érvényesülését az állam büntetésekkel (szankciókkal) biztosítja. ...

A jog legfontosabb **feladata, hogy a társadalom működéséhez szükséges rendet és biztonságot kialakítsa és fenntartsa.**

Ezen túlmenően szerepet játszik a társadalomban élő emberek magatartásának tudatos alakításában és feloldja a társadalom tagjai között gyakran felmerülő tipikus konfliktusokat.

(<http://hirmagazin.sulinet.hu/hu/oktatas/a-jog-fogalmarol>)

Ki az állam?

Hogyan történik a szabályok megalkotása?

Nyilván ezekre a kérdésekre is a jogrendszer ad választ.

A jogrendszer jogszabályok hierarchikusan rendezett halmaza.

A hierarchia csúcsán **Magyarország Alaptörvénye** áll amelyet 2012. április 25-én fogadott el az Országgyűlés.

Az Alaptörvény határozza meg az állam fogalmát is. Az **állam alkotó elemei** az **Országgyűlés**, az országos népszavazás, a köztársasági elnök, a **Kormány**, önálló szabályozó szervek, az **Alkotmánybíróság**, a bíróságok rendszere (élén a **Kúria**), az ügyészségek rendszere, az alapvető jogok biztosa, a **helyi önkormányzatok**, a közpénzek, a Magyar Honvédség, a rendőrség és a nemzetbiztonsági szolgálatok

(>< XIV. Lajos: Az állam én vagyok. - abszolutizmus)

Az Alaptörvény határozza meg azt is, hogy az Állam melyik intézménye; része milyen módon vehet részt az ország működésére vonatkozó döntéshozatalban.

Az intézmények döntéseinek alapvetően két fajtája van:

- **jogszabályok** – olyan döntések, amelyek a döntéshozó **illetékségének** és **hatáskörének** megfelelően **MINDENKIRE** vonatkoznak és
- **határozatok**, amelyek magára a döntéshozóra, illetve a közvetlen befolyása alá tartozó szervezetekre, illetve tulajdonára vonatkozik.

A jogalkotók és a jogszabályok is hierarchikus rendszert alkotnak. A jogszabályi hierarchia csúcsa az **Alaptörvény**, majd a **törvények** és **rendeletek** következnek.

Az Alaptörvényt és a törvényeket az Országgyűlés alkotja meg, rendeleteket az Állam előbb felsorolt részei közül többen alkothatnak.

Az építésigazgatás területén

Az Országgyűlés alkotja az Alaptörvényt és a törvényeket,

A Kormány és a kormány részét képező miniszterek a kormány- illetve miniszteri rendeleteket,

Az önkormányzatok az önkormányzati rendeleteket.

Alsóbb szintű jogszabály nem lehet ellentétes felsőbb szintű jogszabállyal.

Az Alaptörvény nemcsak az Állam felépítésére és feladataira vonatkozó előírásokat tartalmaz, hanem rögzíti az alapvető jogokat és kötelezettségeket.

Ízelítőül néhány rendelkezés az Alaptörvényből, amely a közigazgatással, építési igazgatással is összefügg:

Valljuk, hogy népuralom csak ott van, ahol az állam szolgálja polgárait, ügyeiket méltányosan, visszaélés és részrehajlás nélkül intézi. (Nemzeti Hitvallás – bevezető rendelkezések)

O) cikk

Mindenki felelős önmagáért, képességei és lehetőségei szerint köteles az állami és közösségi feladatok ellátásához hozzájárulni.

R) Cikk

(2) Az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek.

IV. cikk

(1) Mindenkinek joga van a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz.

(4) Akinek szabadságát alaptalanul vagy törvénysértően korlátozták, kárának megtérítésére jogosult.

VI. cikk

(2) Mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez.

XIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van a **tulajdon**hoz és az örökléshez. **A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.**

(2) **Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.**

XXI. cikk

(1) Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.

(2) Aki a környezetben kárt okoz, köteles azt – törvényben meghatározottak szerint – helyreállítani vagy a helyreállítás költségét viselni.

XXII. cikk

Magyarország **törekszik** arra, hogy az emberhez méltó **lakhatás** feltételeit és a **közzolgáltatásokhoz való hozzáférést** mindenki számára biztosítsa.

XXIV. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.

(2) Mindenkinek joga van törvényben meghatározottak szerint a hatóságok által feladatuk teljesítése során neki jogellenesen okozott **kár megtérítésére.**

XXVIII. cikk

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy **jogorvoslattal** éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

XXXI. cikk

(5) Magyarországi lakóhellyel rendelkező, nagykorú magyar állampolgárok számára honvédelmi és **katasztrófavédelmi feladatok** ellátása érdekében – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – polgári védelmi kötelezettség írható elő.

(6) Honvédelmi és katasztrófavédelmi feladatok ellátása érdekében – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – mindenki gazdasági és anyagi szolgáltatás teljesítésére kötelezhető.

32. cikk

(1) A helyi önkormányzat **a helyi közügyek intézése körében** törvény keretei között

a) **rendeletet alkot;**

b) **határozatot hoz; ...**

(2) Feladatkörében eljárva a helyi önkormányzat **törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján** önkormányzati rendeletet alkot.

(3) **Az önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes.**

(4) A helyi önkormányzat az önkormányzati rendeletet a kihirdetését követően haladéktalanul megküldi a fővárosi és megyei kormányhivatalnak. Ha a fővárosi és megyei kormányhivatal az önkormányzati rendeletet vagy annak valamely rendelkezését jogszabálysértőnek találja, kezdeményezheti **a bíróságnál** az önkormányzati rendelet felülvizsgálatát.

Önkormányzati rendeletek felülvizsgálatára korábban az Alkotmánybíróság jelenleg végső fokon a Kúria jogosult.

A felülvizsgálatok segítik a jogértelmezési gyakorlatot.

Lásd: <http://www.mkab.hu/hatarozat-kereso> (régebbi ügyek)

<http://www.lb.hu/hu/onkugy> (újabb ügyek)

Kereső szavak: építési törvény, helyi építési szabályzat, rendezési terv, telek, szabályozási terv, ...

Az **építésigazgatás** a közigazgatásnak az a része, amely

- az ingatlanok rendjével
- az építés rendjével és
- az ingatlanok használatának rendjével

foglalkozik.

2.

A jogszabályok alakját és alkotásának módját is jogszabályok határozzák meg:

2010. évi CXXX. törvény a jogalkotásról

2. § (1) A jogszabálynak a címzettek számára egyértelműen értelmezhető szabályozási tartalommal kell rendelkeznie.

(2) **Jogszabály a hatálybalépését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget, kötelezettséget nem tehet terhesebbé, valamint nem vonhat el vagy korlátozhat jogot, és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé.**

3. § ... A jogszabályban nem ismételhető meg az Alaptörvény vagy olyan jogszabály rendelkezése, amellyel a jogszabály az Alaptörvény alapján nem lehet ellentétes.

6. § (1) A jogszabály **területi hatálya** Magyarország területére, az önkormányzati rendelet területi hatálya a helyi önkormányzat közigazgatási területére terjed ki.

15. § (1) A jogszabályi rendelkezést – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – a hatálybalépését követően

a) keletkezett tényekre és jogviszonyokra, valamint

b) megkezdett eljárási cselekményekre

kell alkalmazni.

27. § (1) A törvény megjelölése annak kihirdetése során magában foglalja a törvény **kihirdetésének évét, sorszámát, a törvény elnevezést és a törvény címét.**

(pl. lásd fent)

(2) Törvény kivételével a jogszabály megjelölése annak kihirdetése során magában foglalja a **jogszabály megalkotójának megjelölését, a sorszámát, a kihirdetésének napját, a jogszabály elnevezését és címét.**

(pl. 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről)

61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet a jogszabályszerkesztésről

36. § (1) A jogszabály tervezetét az áttekinthetőség érdekében szerkezeti egységekre kell tagolni.

(2) Jogszabály tervezetében alkalmazható szerkezeti egység a mellékleten és a melléklet szerkezeti egységein kívül a jogszabály tervezetének összetettségétől függően, a szerkezeti egységek növekvő szintjének sorrendjében:

a) az alpont,

b) a pont,

c) a bekezdés,

d) a **szakasz**, (§)

e) az alcím,

f) a fejezet,

g) a rész és

h) a könyv.

(3) A jogszabály alapegysége a **szakasz**. A jogszabály tervezetének tagolása során szakasznál magasabb szintű szerkezeti egység akkor alakítható ki, ha az alacsonyabb szintű szerkezeti egységek alkalmazásával a jogszabály áttekinthetősége nem biztosítható.

A félév további részében az előadásokon a legfontosabb jogszabályok szemelvényeinek szövegmagyarázata, - értelmezése volt az előadások témája. A tárgyalt jogszabályok az alábbi listában szerepelnek:

Magyarország Alaptörvénye

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény

A kisajátításról szóló 2007. évi CXXIII. törvény

A világörökségről szóló 2011. évi LXXVII. törvény

A nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. törvény

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény

2010. évi CXXXI. törvény a jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételről

324/2013. (VIII. 29.) Korm. rendelet az egységes elektronikus közműnyilvántartásról

275/2013. (VII. 16.) Korm. rendelet az építési termék építménybe történő betervezésének és beépítésének, ennek során a teljesítmény igazolásának részletes szabályairól

266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet az építésügyi és az építésüggyel összefüggő szakmagyakorlási tevékenységekről

A területrendezési tervezési jogosultságról és a területrendezési tervezési tevékenység felügyeletét ellátó hatóság

kijelöléséről szóló 77/2010. (III. 25.) Korm. rendelet

39/2015. (III.11.) Korm. rendelet a régészeti örökség és a műemléki érték védelmével kapcsolatos szabályokról

314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről

312/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet az építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről, valamint az építésügyi hatósági szolgáltatásról

az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.)

Korm. Rendelet

A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény

A földforgalomról szóló 2013. évi CXXII. törvény

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény

Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény

Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény

A földmérési és térképészeti tevékenységről szóló 2012. évi XLVI. törvény

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény

2004. évi CXL. törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól¹

2010. évi CXXX. törvény a jogalkotásról

61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet a jogszabályszerkesztésről